

L'IGNORANCIA

SETMANARI POPULAR MALLORQUÍ

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Jardí de la Reina, 19

Palma de Mallorca

SONARÀ CADA DIJOURS SI TÉ BUF A SES GANYES

PAGAMENT A LA BESTRETA

Un Trimestre, UNA Pesseta

Un número solt, CINC cts.

Falta de Paper

Nos veim obligats contra la nostra voluntat, a publicar L'IGNORANCIA solament d'una fulla, per l'escassetat de paper, que's materialment impossible adquirir-ne gens fins que's normalisin els conflictes pendents.

El nostre sacrifici ha arribat al seu límit, hem suportat la puja del paper i mà d'obra, sense augmentar el preu de subscripció sostenguts solament pel caliu del nostre ideal.

A causa de la situació de Barcelona no hem pogut publicar caricatures, com era el nostre desig. Quant tornem tenir paper en existència tornarem publicar el número doble. Aprofitam l'ocasió per fer una advertència als nostros col·laboradors i es que procurin, ara més que mai, fer eis treballs que nos envien de la més poca llargaria possible.

Lliberals-regionalistes

Arbre improductiu, el partit lliberal de Mallorca, s'altre dia l'empeltaren. Ses mudes son regionalistes; així es que, no mos hem d'admirar si demà vessem l'arbre bort de la llibertat carregat amb els fruits saborosos i ben olents del regionalisme.

Això serà, com fins i tot un llec en botànica pot comprendre, si ses mudes aferren perque hem de tenir en compte que s'empelt es un poc raro i pot ser ben be que no aferri. I e-hu deim no perque ses mudes no sien bones; és el peu que no mos agrada.

Creim que'l pensament dels joves regionalistes-lliberals no és mal d'endevinar. Ells passant-se a un partit inimic de les llibertats regionals no son desertors de les seues banderes; s'en van a terres lliberals com a missioners a terres d'infels, a convertir gent. I pot ser que'n convertesquen, però també estan exposats a sufrir martiri.

Pressentim lo que ha de passar. Ara de tot d'una per atenció an els nous hostes D. Bernat, quant no sia festa grossa, farà qualche discurs en mallorquí i el partit voldrà reformar un poc el seu vocabulari. En lloc de cridar ¡viva sa llibertat, diràn *visca*; i ningú dirà es circulo liberal sinó es *circol*; i no se parlarà allà de dins de sers llibres sinó *lliures* i aconsellaràn a tot-hom que en haver d'anomenar el cap d'el partit li diguen D. Alexandre i no D. Alejandro com fins avui etc. etc. I això serà tot.

D'idées de ses seues el partit lliberal no'n passa falta, D. Antoni Pou ja'ls-he va dir que ses idées regionalistes eren velles dins es partit com se poria provar amb la seva

historia i la dels seus homos (!!!) La concepció, tan que els joves regionalistes tenen d'un partit politic, exposada a sa reunió de lliberals de 29 del mes passat, amb un secretariat d'informació política i aquella serie de comissions, mos pareix que la majoria l'ha de trobar un poc complicada. Una agencia de col·locacions es més bona de fer marxar i molts ja no han mester ses unces. (D. Bernat Amer mos diu a l'orella: Teniu raó Mestre).

Còma s'*escudella* també mos enganaria ferm que'ls ho deixassen provar. Els joves regionalistes creuen que'l partit els donarà medis per fer acció que diuen cultural i no s'han adonats que encare queden homos *practics* dins es partit.

Voldriem enganar-mos, però creim que'l partit lliberal de Mallorca no vos sabrà comprendre, amics regionalistes.

MESTRE BUSCA.

PROSA AL VENT

Pintura a portadores...

Aquests dies passats han estat de prova en lo referent a l'Art de la pintura i la barbaritat.

Hi ha per tot el món gent documentada i gent innocent que sol esser sempre la que paga els plats romputs, i ara mos ho ha confirmat lo que podriem anomenar l'opinió pública burguesa. Hem sentit fer absurdes comparances entre aficionats i homos que encara que no ho sembli tenen l'obligació de pintar bé o al manco de tenir un poc de sentit d'estètica... per la seva edat, les seves condecoracions, els seus carreers... etc. etc.

Primer parlém d'En Canals, que fou una víctima de la electricitat, i no entengueu amb això que hage mort electrocutat o que s'hage fet rampa; fou una víctima perque tengué la mala sort d'exposar les seves pintures durant els dies en que la fàbrica jagué d'el grippe, i no pogué fer llum, i molta de gent va veure-se privada de contemplar les obres. Lo darrer jo no sé si fou un bé, ja que En Canals pateix l'equivocació de creure que l'Art forma part d'el sistema econòmic mercantil.

En Canals si estudiàs un poc el color, i en lloc de fer correr tant el pinzell fés correr el sentiment, nos sembla que podria aconseguir qualche cosa millor que lo exposat.

En Canals es un valent com a treballador, un homo incansable, una máquina de copiar, pero creim que si vol fer-se un nom seria millor que deixàs el comerç i comensàs en sèrio un estudi de l'Art sincer i únic.

Hi havia entre les seves nombroses obres, qualche detall agradable, una pinzellada aquí una allà, que duites amb esment dins una sola tela haurien fet un conjunt hermosíssim; per això es que afirmam que En Canals té condicions inmillorables i que si els doblers no l'enlluernessin tant, faria coses ben fetes.

Als mostradors de Ca Na Maria d'Es Cego s'han exposades dues teles d'un pobre innocent dins la pintura; tenen la mateixa significació dins l'Art, que la missa negra dins la Relligió.

També a Ca'n Juncosa vegerem la commemoració de grans miracles, representada per dos *Exvotos* de descomunals dimensions. No farem comentaris, sols direm, que molta de la gent que no es innocent opina que l'obra mereix la destitució de cert carrec que l'autor ocupa; perque, o no te dret de pendre el pel al public, o té l'obligació de sebre destriar lo bò de lo dolent.

En camvi dins un mostrador de Ca'n Bonet hem vist el retrato del gran Alexandre Rosselló que ha de esser penjat com a fill il·lustre, entre altres il·lustres, a la sala il·lustrada de l'il·lustrat Consistori d'aquesta noble i mansa ciutat de les Mallorques. L'autor es En Pizà i per ell vagi la meva felicitació.

Es un retrato fet amb soltura, ben estudiat i sincer, i que té gran semblansa i es una de les coses que d'En Pizà hem vistes millora, i per tant repetim l'enhorabona molt més si hem de fer comparacions entre un i altre...

I encara... *suma y sigue...*

Agradable sorpresa mos produí el nou aolló de La Veda, que porem assegurar reuneix totes les bones condicions que aquestes sales han de tenir.

L'ha estrenat en Ferrà, i ho ha fet amb tot luxe i esplendor; poques teles, pero bonis mobles antic i hermosa cerámica, presentant un efecte sorprenent i grat.

No hi hem vist lo que més mos agrada d'En Ferrà, les seves notes, i deim seves perque es lo que més personalisme té. Jo recort una exposició de fa uns quants anys, al Circol Lliberal dels *homits*, amb verdadera fruició de recordances. Allavors En Ferrà era En Ferrà sincer i vertader, ara la seva personalitat se desplega en companyia de totes les teories i opinions que sobre la critica de l'estètica s'han escrites, i això nos atrevim a dir, sincerament, que li resta certa llibertat d'expansió sentimental.

En Ferrà no es un pintor de llum, es l'impressionista de la vaguedat, de les hores delicades de la posta; les seves teles amb els seus morats, carmins, vermellons, nos fan sentir tot el mistisisme de L'Angelus...

Així teniu «Clastra de Pastorix» amb un segon terme de penyalars tocats de sol moment, ben estudiats i de bona factura; i «Recó de muntanya» dins el mateix ambient, i a on els verts es presenten dins una escala més llarga i gradual que a les altres teles.

«Casa pagesa», de tons vius i una de les obres fetes amb mes traça, i de seguretat en la pinzellada.

«Dia plujos» d'un primer terme fals, distracció... poques ganes de pintar... melancònia... Paul Verlaine; segon terme, grans delicadeses, confusions... boires. Bona sensació.

«Natura morta» ben deixat i, «Interior» d'un gran atractiu, es un estudi de blancs i de ombres amb èxit aconseguít.

I res més sinó, que me perdoneu de la llargaria bons Ignorants i-benvolgudes Ignorantes.

L'AURA DE L'ILLOT.

Ciutat de Mallorca, acaballes del'any 1919.

ENYORANÇA

Recordes dolça estimada
Aquelles nits d'alegria
Quant aprop meu te tenia
Vora la mar platejada...?
Llavors, sols per tu vivia!

Contemplant el blau del cel
I la pal·lida lluneta
D'alluny una cançoneta
Dolça... dolça, com la mel
Ens feia plora, nineta.

Avui qu'estàs allunyada
Ja he perduda l'alegria
Som com la flor que's mostia
I mon cor, dolça estimada
Defalleix de melangia!

JOAN BONNIN

de la S. A. M.

Palma-Janer de 1920.

NOCTURN

Amics lletgadors: Si qualche dia veis venir cap a voltros un joye prim molt vermell de cara, nas cervanti, amb botins i bastó; caminant embiaxat ja el poreu coneixer es el protagonista del meu article. Explicada la seva part exterior vaig a parlar-vos de les seves idees, es regionalista pero d'un regionalisme molt complicat perque si conversau amb ell li sentireu dir més termes retumbats en foraster que paraules en mallorquí a pesar de lo qual escriu articles en la nostra llengua molt ben escrits. Respecta a las seves aficions vos diré que li agraden molt els toros i segons ell diu va torear a un *chiquero* de pel continent; jo lo únic que l'hi he vist torear amb un susto bastant regular va esser un xot negre que fugia acorrentsos d'ell; pero el seu element son les conquestes amoroses que sumades puguen més que les de D. Juan Tenorio i D. Luis Mejía plegats.

Un vespre el me vaig trobar a la costa d'en Brossa. Anem amb jo, va dir-me casi abans de saludarme.

—I a on vas?

—Al carrer del Vi.

—I a que fer?

A dir una cosa ab la meva atlota, una *niña sentimental*, de *corazón romántico* qu'està loca per jo.

—Si no has d'estar molt de temps t'acompanyaré.

—Ca entre pujar i devallar *dos minutos escasos sere como un rayo*.

—Ala idè anèmi.

Arribats al carrer del Vi nos ficarem dins una entradeta, ell s'en va pujar per amunt i jo me vaig quedar abaix; al cap de poc temps d'esperar sent una veu que no era la del meu amic cridant fort ferm i una mes prima que contestava amb to suplicant.

Anava a aixecar el cap per veure qu'era aquell bugiot quant com un càstic per la meva curiositat me va caure a demunt un bulto que casi me va arruinar; vaig axecar-lo aixi com vaig poder i va resultar esser l'invicte conquistador.

—Anem depressà de esta casa maldita, va dir tot-d'una que va éstar drèt.

—Però qu'ha estat vaig demenar-li jo tot estorat.

—Pues qu'es sogre m'ha tirat per s'ui de s'escala.

Fos que ja prevees aquest fatal desenlaç, lo únic que vos puc dir es que no li bastaren tretze escudelles de calaguala per espassar-se el susto.

RAT PENAT.

Alaró Desembre de 1919.

Uns versos i una exposició

Hem vista l'exposició de l'estimable i condecorat pintor A. Riquer. I com que la nostra-musa es la franquesa direm que'ls quadres no nos han cridat tant l'atenció (encara que n'hi hagi de 5000 pts.) com uns versos d'auto-presentació.

Aquest versos venen a ser un credo laic. No tenim espai ni humor per transcriurelo per complet, però hem de dir que noltros també hi creim amb aquella serie de coses:

Creim amb els cadmius i fins amb l'arc de St. Martí. Creim amb el respirable espai i amb el qui no ho es; es a dir amb l'éter. Creim amb les bruixes i amb els habitants de Marte. Finalment creim amb En Riquer i tot.

ÉN EL ATENEU MARIA

Vetllada de la Secció Mallorquinista

Atentament invitats assistirem el Diumenge dia 28 de Desembre, dia dels Innocents, a la vetllada que la Secció Mallorquinista, de la Congregació Mariana celebra en el local social-Miramar 14.

Al acte va assistir el Ilm. Sr. Bisbe, distingides personalitats i gran nombre de conegudes persones que ocuparen el salonet d'actes.

Va comensar l'acte amb un discurs d'En Pau Alcover, president de la Secció; diguent que la Secció, aumentava de dia en dia, i que crexia l'entusiasme en l'ànima de tots i també l'amor a Mallorca.

Va cantar un himne d'alabances a la llengua nostra.

Fou aplaudit.

Després pels Senyors Jener, Garau, Cortés, Llompà t, Crespi, Planas i Alcover foren lletgides poesies dels nostres poetes.

Un tercet de corda, format pels professors Segura, Real i Simonsell tocà hermoses composicions.

El director de la Congregació pronuncià hermós discurs de gracies.

Finalment s'aixecà per dirigir la paraula, ab la concurrència, el Sr. Bisbe.

Fou molt aplaudit.

La concurrència sorti contenta i satisfeta de l'agradable vetlladeta.

PERE ANTONI.

Ciutat de Mallorca-Desembre-1919.

TRENCA-CLOSQUES

GEROGLIFIC

Una atlota aná...

TRES BOIS.

XARADA COMPRIMIDA

1. ^a	1. ^a 3. ^a
Part del cos	Lo que tothom té
3. ^a 1. ^a	1. ^a 2. ^a 3. ^a
Part d'arbre	Un politic

*

ENDEVINAIA

No som viuado ni fadri,
ni som casat, ni tenc dona,
som publicat dalt la trona.
Endevines qui't vull di?

*

LOGOGRIFIC NUMÉRIC

12345 — Un animal.
1234 — Lo qu'empren els pintors.
123 — Una planta.
12 — Part del cós.
1 — Consonant.

No som EN JORDI.

*

FUITA DE VOCALS

P.r.t.t. M.ll.rc. h. n.t
c.rc.nt t.b.c.p.r.f.m.
.c.p.st.nc n'h.tr.b.t
n.s.q..f.r.n.n.n.

EN RUBIO.

*

FRASE FETA

Aqui 1 Km. Allá

Allá 1000 metres Aquí

LUISIN.

Fins dijous qui vé si Deu ho vol i María.

—*—

Solucions del numero passat:

Al Geroglific: Vens a pescà?

A la Tarjeta: Bones festes de Nadal.

A la l'Endevinaia: Una clau.

Al Problema: El majó 7 pessetes, el petit 5.

A la Cavilació: Nadal.

Al Acrostic: Carme, Paula, Esperança, Rosina, Bárbara.

A les semblances: En que empren broxa. —En que hi ha piques. —En que tenen estacions. —En que te columnes.

Als colmos: Arrebassar un caixal a la boca d'un tunel. —Tenir ja clau d'un secret

Endevinaires: Luisin, Tres bois, Xim Xim, Pere Ventafoc.

JOANET DE SA GERRA.

CORRESPONDÈNCIA TRENCA-CLOSQUERA

Luisin.—Rebut lo vostro. Tot anirà. Lo unic que no me plau molt es el vostre pseudonim. Com amic vostre que som vos suplic el canviu ab un altre *més mallorquí*.

Tres Bois.—Bé ho feis, estimats. Enviau-ho prest... i gracies.

En Rubio.—La fuita va, aixi com veureu.

A tots els trenca-closquers.—Per motius que no son per dir no puc avui publicar el meu Concurs dels Puros. Tot d'una que purga anirà. Perque me perdoneu més facilment vos anunci que ja en tenc *dos més* en cartera i que se publicarà oportunament. Vos agrada?

Tip. de S. Piza